

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare, declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Diviziunii de Pușcași nr. 160 din 12 februarie 1945, în cauza penală privindu-l pe

Rotar Nicolai Xxxxx, născut în anul xxxxx, în satul xxxxx raionul xxxxx, RSSM.

Termenul de examinare a cauzei:

de la: 08 iulie 2020 - 21 iulie 2020

în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Diviziunii de Pușcași nr. 160 din 12 februarie 1945, Rotar Nicolai Xxxxx, a fost condamnat în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, la 8 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 3 ani, fără confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Rotar Nicolai, a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, și-a exprimat dorința de a trăda patria și a trece de partea inamicului.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Rotar Nicolai a declarat că, recunoaște vina în comiterea infracțiunii adăugând că, în noaptea dintre 4 și 5 decembrie 1944, și-a trezit fratele și a comunicat că ar vrea să treacă de partea nemților când vor începe acțiunile militare. A spus că, în Armata Roșie condițiile sunt rele și hrănesc rău. Fratele lui a râs și a spus că nu este o idee bună, căci vor fi omorâți de nemți. După cele discutate, pe 09.01.1945, a fost arestat pentru părerea expusă. La întrebările suplimentare a declarat că a făcut această propunere fratelui său, deoarece îi era frică ca fratele sau el să nu fie omorâți.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând prevederile 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței sus nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Rotar Nicolai, pe motiv că la materialele dosarului nu se conțin probe ce ar confirma caracterul contrarevoluționar al acțiunilor lui Rotar Nicolai, deoarece afirmațiile lui nu conțineau chemări la lichidarea, subminarea, sau slăbirea puterii sovietice ori săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, așa cum prevedea dispoziția art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie, totodată sentința de condamnare a fost pronunțată exclusiv în baza declarațiilor inculpatului, fără a fi administrate sau cercetate alte probe, au fost date citirii în ședință declarațiile martorilor din faza urmăririi penale, fără a fi citați și audiați în instanța de judecată.

Astfel, condamnarea lui Rotar N., pentru exprimarea opiniei și nemulțumirilor referitor la situația generală în URSS și alte țări, aspirațiile sale, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Rotar N., în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Rotar N., în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

De asemenea, Colegiul penal menționează că, la 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Conform art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și

urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „activitate contrarevoluționară”, „răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și obștească”, pentru alte „Crime de stat”.

În temeiul celor constatate și prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Rotar N., în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, a o casa și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a înceta procesul penal pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, prin urmare și reabilitarea condamnatului.

Ținând cont de cele menționate supra, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare declarat este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Se admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului Militar al Diviziunii de Pușcași nr. 160 din 12 februarie 1945, în privința condamnării lui **Rotar Nicolai Xxxxx**, în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia în fața societății, și reintegrarea în drepturi în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 21 iulie 2020.

Președinte	Timofti Vladimir
Judecător	Cobzac Elena
Judecător	Toma Nadejda
Judecător	Țurcan Anatolie
Judecător	Boico Victor